

W ä i f e
kirjaõpilane.

(Nabits.)

Kääkimise, kirjutamise ja
lugemise juhatus.

Kirjapannud

P. Org.

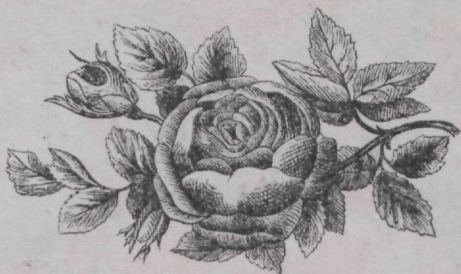
Seminarilooliõpetaja.

Tartus.

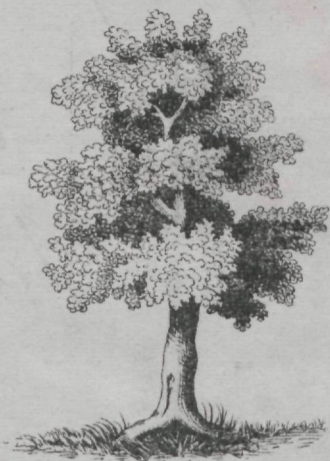
Trükitud S. Saakmanni kulu ja kirjadega.
1886.

2168

lil

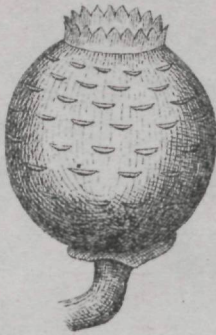
illil lil

puu

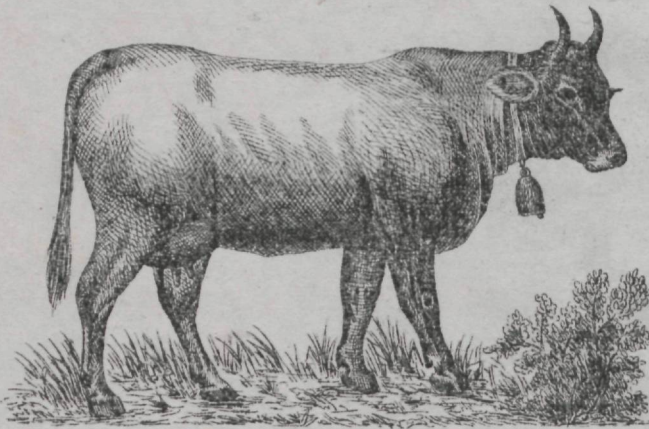
u puu puu puu lip

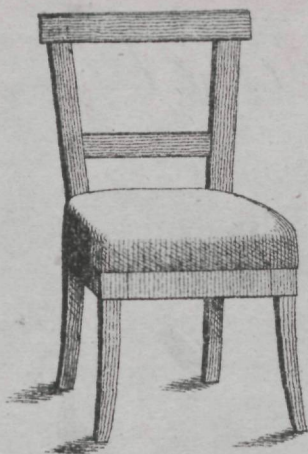
nup

n n u p nup nip pun
pin piin lin pil piip.

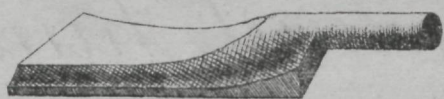
lehm

e m h l e h m l e h m
p u h m l i m m e e l t e e m

tool

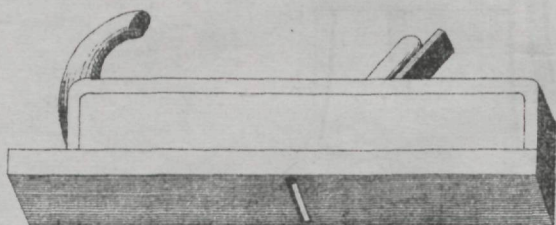
*ot tool tool nool
hool loot lot poot pot.*

tōlw

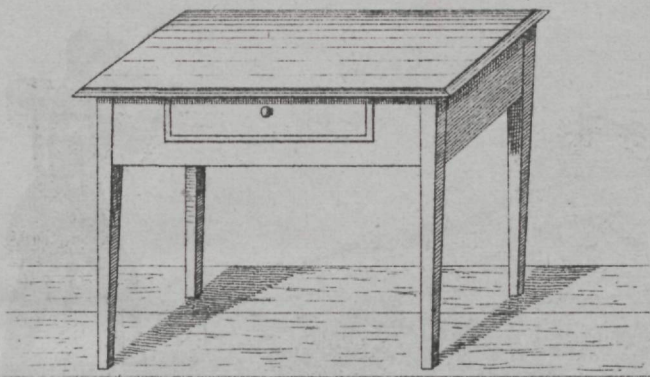
*ōw tōlw tōlw nōlw
pōlw pilw, mul on lil.*

hööwel

õ hõö-wel õ-li lõ-wi
 he-li tu-li tuul huul,
 wõõ on wõõl, töö on
 pöö-let, e-lu on hõlp.

laud

a d l a u d l a u d l a u t
 a e d a i t w a i d w a i t u=
 d u p u = d u , w e n d o n
 w a = l i , ō = d e o n h e l .

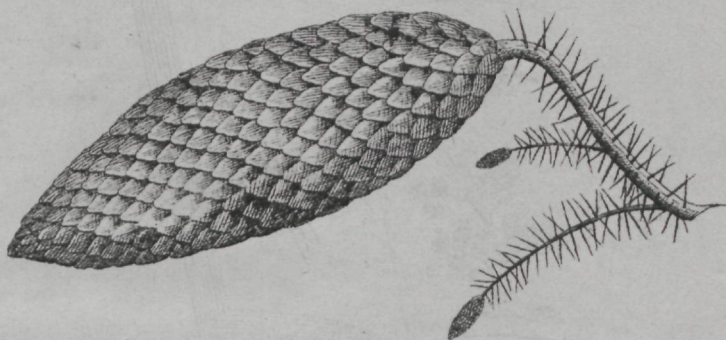
küt

ü k k ü t küt tük kuk
 puk, kaup on o-daw, tee
 on lai, ki-ivi on külm,
 ka-na on wei-ke.

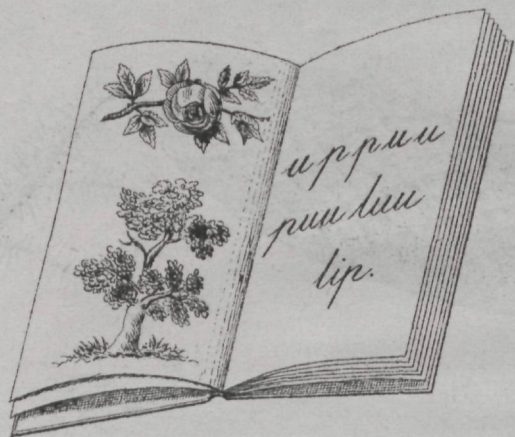
käbi

7

ä b kä=bi ka=bi a=bi lu=
bi, nahk on hu=ba, ku=
bu on kuiu, kä=bi on
ke=na, kü=na on tü=hi.

raamat

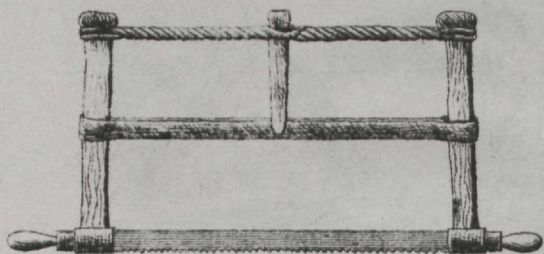
r raamat ram-mu
 me-ri ma-ri wa-ri
 te-ra ke-ra mü-ra,
 raamat on lau-a peal.

maja

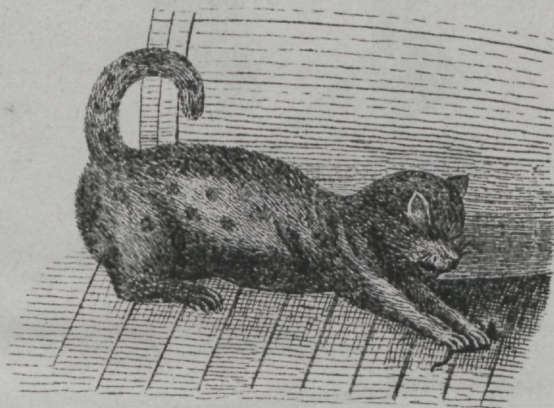
j ma-ja ka-ja tu-ju
 ku-ju, a-der on mu-ru
 peal, juur on jä-me, tu-
 ju on hall, ä-ra o-le halp!

saag

g f saag saak raag rak
 woog wok a-fi fa-fi me-
 fi, fu-fi on fuur, we-fi
 on sel-ge, saag on te-raw.

kas

s kas kaas wa-ras war-
 ras, hiir hüp-pas, kas
 kar-gas, wa-na ka-ru
 löi trum-mi.

o O Orav, ö Ö, õ Õ.

Orav istub oksa peal.
 Oras kasvab nurme peal. Oi-
 nas jõõb rohtu. Otto puhub pil-
 li. Öö on lühikene. Õhk on soe.
 Olga peseb pesu. Orjus on ränk.
 Osi on sirge. Õlu on kibe. Õli on
 odav. Oma film on kuningas.

e E Eefel.

Eefel kannab koormat.
 Elu on raske. Ellokannab wet.
 Onu niidab heina. Õun on ilus.
 Ööpik on laululind. Õpetus teeb
 targaks. Enne mõtle, siis ütle!
 Ei kõik mahu marjamaale,
 muist jääb ikka karjamaale.

u U Uba, ü Ü.

Uba on kaunwili.

Uipuu on õunapuu. Üür on
kallis. Uur näitab aega. Uuri on
magus. Üks tee, kaks asja. Oma
pefa, kuldne pefa. Elaja loo-
mal on mokad, inimesel huuled.
Ufinus austab, laiskus häbistab.

w W Wähk.

15

Wähk on koorikelajas.
Ema keedab wähke. Wähja liha
on magus. Wars on noor. Wars on
uus. Wask on waeße kuld. Waew
teeb wanaks, mure mustaks. Õige
hölma ei hakka üksigi ja waga
weri ei wärise. Elufalt must,
keedetud werew, liha al, luu
peal; mõista, mis see on!

j J Jänes, i I.

Jänes on närija loom.
 Jänese maiuse toit on kapsad, oras- ja ristik-hein, aga talwelta närib metsas ka haawa oksid. Ilwes on murdja loom. Julgus tõstab, julgus peastab. Inimene õpib nii kaua, kui ta elab. Jumal hoolitumata ei hoi, ega laiska ei toida.

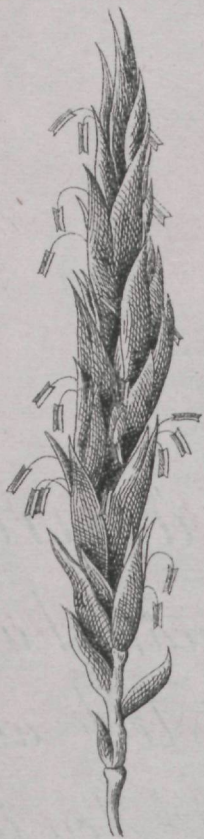
a A Thuwä A.

17

Thuwon neljakäeline.
Thuwi nimetatakse ka pärdikuks.
Tadu käib koolis. Ants teeb ae-
da. Anna ketrab willu. Tra jook-
kuumalt! Tra tee kurja, siis ei
sünni sulle kurja! Tega möö-
da asi parem. Igal nōmmel
ise nimi, igal marjal ise magu.

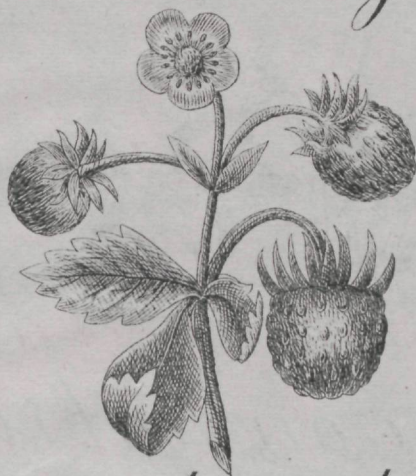
n N Nisupea.

Nisupeaõileb.
 Nisupea on magus ja
 tulus toit. Nürmed
 haljendawad. Neid
 on tüdruk. Nirk on
 elajas. Nõges on taim.

Abraam oli waga. Ebausk on põ-
 lastaw. Wesi jääb weeks, wili jääb
 wäeks. Üks käsi peseb teist. Oige sõ-
 ber kaalub rohkem kui kuld.

m M Marjad.

Marjad on küpsed.
 Maafikad on magusad. Nad
 kasvavad metsas ja ajas. Mil-
 tal õitsevad maafikad? Mida
 lindu, seda laulu, mida maad, se-
 da marja. Mustikad on ka mar-
 jad. Muidu wesi kustutab, mind
 ta paneb põlema. Mis see on?

h H. Hobune.

Hobune on kabiloom.

Noori hobuseid nimetatakse
 warfadeks. Warfad kargawad
 lustilikult rohumaad mööda.
 Hobust pannakse wankri, adra
 äkke ja saani ette. Hobune on
 mehe uhkus, sõjamehe süntsam
 sära. Härga särwist seutakse,
 meesta sõnast sõlmitakse.

k K Kala.

Kala on weeloom.

Kalad ujuwad oimudega. Nad
 sööwad heameelega kärpseid. In-
 mesed püüawad kalu õnge ja
 noodaga. Kuidas püüab pois ka-
 la? Kalaliha maitseb hea. Kon-
 krooksul, kaaren kronksul. Kes
 kõwerust külwab, see wiletust leikab.

t T Toonekured.

Toonekurg on foolind.

Kewadelt tuleb ta meie maale, sügisel rändab ta ära soojale maale.

Toonekured on oma pesa katukse peale ehitanud. Ema toonekurg paneb omad munad pesasse ja haudub nad wälja. Töö kiidab tegijat, loomloomjat. Tõde tõstab, wale wautab.

p P Pöder.

Pöder on mäletseja loom.
 Koer ajab põtra taga. Ka küü on
 näha. Tema puhub sarwe. Pöder
 kargab üle kraawi; aga koer ku-
 kub wististe sisse. Pöderal on ker-
 ged jalad; ta jookseb wäga kiireste.
 Pada naerab katlat, ühed mustad
 mõlemad. Kes on nõmme neitsike?

r R Rebane.

Rebane on kawalloom.

Tema istub tügi ääres; ta tahaks
heameelega üht parti kätte saada.

Aga part on tark, ta ei tule kal-

dale. Rebane, sa kanawaras, mis

sulle õige paras? Püsi maha,

seljast tõmbame naha. Tarkus on

enam kui rikkus.

f S Siil.

Siilonimetaja elajas.
 Tema kannab okaskuube. Siili
 toit on enamaste putukad. Öhtul
 käib tema fagedaste wäljas nurme
 peal. Kord juhtus koer siiliga
 kokku ja tahtis teda hammus-
 tada, aga ei saanud. Mispärast
 mitte? Kes seal põõsas põksub, naksus?

1 S Luik.

Luik on weelind.

Tema ujub tiigi peal. Poistahab
temale leiba anda. Lapsed armas-
tawad luike ja toidawad neid hea-
meelega. Kas sina oled ka juba lui-
ka näinud? Luik on üks ilus lind.

Laps läks sõitma
Üle oja onule,
Läbi laane lellele,
Tüki maad tädile,
Wiis wersta wennale.

b B

Bern ja Basel on Helweetsia
linnad. Belgrad on Serbia pealin.

d D

Damaskus on Siiria-maa lin.
Darwin oli kuulus looduse-uurija.

g G

Göthe oli kuulus Saksa laulik.
Goldingen on Kuuramaa lin.

z. Z¹⁾

Zarskoje-Selo on Wene keisri su-
welos. Zürich on ülikooli lin.

1) Heal: ts; (nimi: tset.)

c C¹⁾

Cäſar, Celfius, Cajus, Cocles, Clara.

y Y²⁾

Ypſilon, Yucatan, York.

x X³⁾

Xantippe, Xerxes, Xanthos.

q Q⁴⁾

Quito, Quirinalis, Quatember.

v V⁵⁾

Valencia, Veſuv, Venezuela.

f F⁶⁾

Fulda, Fellin, Felix, geograafia.

1) Heal: i, e, ä, ö, y — ees = ts; a, o, u — ja umbhealte ees = k; (nimi: tse).

2) Heal: ü (1); (nimi: üpsilon). 3) Heal: ks; (nimi: iks). 4) Selle tähe järele seisab ikka „u“ (qu, Qu) ja mõlemate heal kokku on: kw; (nimi: kuu). 5) Heal: w; (nimi: whau; koolmeister rääkigu seda lapsele ette). 6) Heal: wh (koolm. rääkigu ette); (nimi: ewh;

Lõpeks: „Sch“ rääkigu koolmeister lastele ette; näituseks sünnib wõtta: Schuwalow, Schipka, Schiller, Schubert. „Sh“ (ж) rääkigu koolmeister lastele ette: näituseks sünnib wõtta: Shukowski, Shitomir, Nishni, Dshon (John = Джонъ).

Tütarlaps ja lillike.

Lapsuke: „Kannike,
Kaunike!

Miks nii ajad õilmed lahti?
Kas sul ilus walguft wahti?“

Lillike: „Õeke,
Õrnake!

Walguft ikka ilus wahti,
Sest ka sinul filmad lahti.“

(Pürikuwid)

Mõistatused.

1. Esite walge kui lumi,
Pärast kui haljendaw rohi,
Wüimaks werew kui weri
Lapsel magus kui mesi.
2. Pealt teraw, alt lai,
Sisu magusam kui fai,
Sinine on minu koor,
Armastab mind iga noor.

(Kurt)

Kaaren.

1. Kes on see weike fandike?
 Tal seljas on must kuueke
 Ning jookseb külmal talwe aal
 Seal ümber iga õue peal.
 „Kronks!“ hüüab ärdast waene mees,
 „Teil kerjaja on ukse ees!“
2. Kui jõudis kätte kewade,
 Siis rõõmus oli fandike;
 Ta kergest tiibu liigutas
 Ja üle maja lehwitas.
 Veel hüüdis alla õhu seest:
 „Atuma teile toidu eest!“

(Hey järele P.O.)

Ladina keele

trükikirja tähestiku kätteharjutamine.

1. Väikesed tähed.¹⁾

a b d e g h i j k l m n

a b d e g h i j k l m n

2. o p r s t u w. ä ö ö ü.

o p r s²⁾ t u w. ä ö ö ü.

3. z c y x q v f - fch fh.

z c y x q v f. sch — sh.

a b d e g h i j k l

m n o p r s t u w.

1) Siin lastagu lapsi tähestikku enne healte, siis nimede järele lugeda ja tehtagu lapsile selgeks, et igal tähel oma heal ja nimi on ja, et lausahealte juures nimi healega ühte langeb.

2) Ladina keele trükikirjas on üksnes lühike „s“ prungitaw.

2. Suured tähed.

1. *A B D E G H I J K*

A B D E G H I J K

2. *L M N O P R S T*

L M N O P R S T

3. *U W. Ä Ö Ö Ü Z C Y*

U W. Ä Ö Ö Ü Z C Y

4. *X Q V F Sch - Sh.*

X Q V F. Sch - Sh.

A B D E G H I J K L

M N O P R S T U W.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

I II III IV V VI VII VIII IX X.

Teine samm.

1. Ütlused.

1. Oraw istub oksa peal.
2. Eesel kannab koormat.
3. Uba on kaunwili.
4. Wähk on koorikelajas.
5. Jänes on närija loom.
6. Ahw on neljakäeline.
7. Ära joo kuumalt!
8. Õhk on soe.
9. Öö on lühikene.
10. Nisupea õileb.
11. Marjad on küpsed.
12. Hobune on kabiloom.
13. Kala on weeloom.
14. Toonekurg on soolind.
15. Pöder on mäletseja loom.
16. Üür on kallis.
17. Rebane on kawal loom.
18. Siil on imetaja elajas.
19. Luik on weelind.
20. Ilwes on murdja loom.
21. Zürik on ülikooli lin.
22. Darwin oli kuulus looduse uurija.
23. Belgrad on Serbia pealin.
24. Gogol oli kuulus Wene kirjanik.

2. Lumelell.¹⁾

1. Lumelell,
 Wahwas sell,
 Kangel talwe külmal seal
 Seisad sa
 Mureta
 Walge lume wäel.²⁾
 Mustad silmad seiswad peas,
 Kõwa kepi kannad käes,
 Ähwardad,
 Hirmutad
 Wana warest weel.

1) Nüüd algagu weerimine ja õigestkirjutamise harjutused!

2) Nagu inimene «särgi wäel».

2. Lumelell,
 Waene sell,
 Päik'se paiste peagi
 Sulatab
 Kautab
 Sind siit koguni.
 Siisgi sest ei mureta
 Meie, sest et sinuta
 On mei' meel
 Rõõmsam weel
 Kaunil kewadel.

Fr. Hollmann.

3. Kärbes.

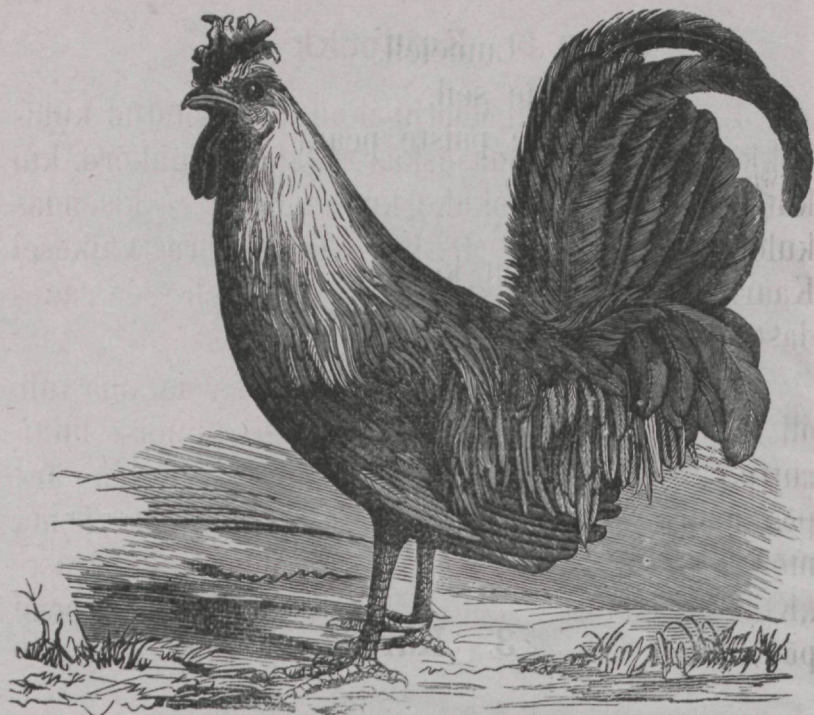
Kärbes seisatas wankri peele peal. Tee oli liiwane; sellepärast tõusis sõites palju tolmu üles. Rõõmutujul hüüdis kärbes: „Ennäe, kui palju ma tolmu teen!“

J. Kurrik.

4. Rehepeksja laul.

**Kilks, kolks, koodid lööwad,
 Lapsed puhast leiba sööwad;
 Mölder teri jahwatab
 Ja sest oma matti saab.**

Fr. Hollmann.

5. Kukeke.

Kukeke, kukeke!
Kuldane harjake,
Silitud peake,
Siidine habemeke!
Miks sa wara ärkad,
Miks sa waljust' laulad,
Jukut üles ajad?

Kukekene, kukekene,
Kõwernoka liinukene!
Wiruta wara unest mind,
Kul ma siis õppides kiidan sind!

6. Kuldnokk.

1. Wanal kütil Mooritsel oli ära õpetatud kuldnokk, kes mõne sõna oskas rääkida. Igakord, kui kütt hüüdis: „Kuldnokake, kus sa oled?“ — kisendas kuldnokk: „Siin ma olen!“ — Teise pere väikesel Kaarlil oli linnust suur rõõm ja ta tuli teda sage-daste vaatama.

2. Kui Kaarel jälle kord lindu vaatama tuli, oli kütt toast ära läinud. Kaarel püüdis linnu ruttu kinni, pistis põuue ja tahtis temaga ära põgeneda. Aga otse siis astus kütt tuppa. Tema mõtles poisile rõõmu teha, ja hüüdis sellepärast: „Kuldnokake, kus sa oled?“ — ja lind kisendas poisi põuest nii waljuste, kui ta jõudis: „Siin ma olen!“
 Olgu wargus ka kui salaja,
 Walge ette ommetegi tuleb ta.

Chr. Schmidt'i järel P. O.

7. Talwe laul.

1. Juba tulnud tali,
 Läänud suweke,
 Tuul on külm ja wali,
 Kadund kewade.

2. Lillike nüüd magab
 Lume katte al,
 Kunni päike jagab
 Soojust kõrgemal.

3. Lillike siis tärkab
Mullast priskeste,
Linnu heal siis ärkab
Hõiskab suwele.

4. Külm ei kesta kaua,
Tali taganeb;
Päike teeb neil haua, —
Suwi õilmitseb.

Piirikiwi.

8. Eesel lõwi kaasas.

Eesel käis lõwiga metsas, sest lõwi oli teda jahisarweks kaasa wõtnud. Neile tuli wastu üks teine eesel, selle eesli sõber ja hüüdis: „Tere, sõber!“ „Sina häbemata!“ — oli sõbra kostus.

„Miks nii?“ küsis küla eesel. „Kas sa sellepärast, et sa lõwi kaasas käid, minust parem wõi eeslist enam oled?“

J. Kurrik.

9. Talwe minek.

1. Jää terweks, talw!
Minek kül halw.
Siisgi su minek teeb,
Et rõõm mu meeles keeb.
Minek kül halw:
Jää terweks, talw.

2. Jää terweks, talw!
Minek kül halw.

Heal meelel unusta
 Ma sind, kui läinud sa.
 Minek kül halw:
 Jää terweks, talw!

3. Jää terweks, talw!

Minek kül halw.
 Kui sa ei rutta eest,
 Naerab sind kägu tõest.
 Minek kül halw:
 Jää terweks, talw!

Fr. Hollmann.

10. Kaks poissi aias.

Mõisa aias nägin ma täna kaks poissi. Suurem seisis ühe ilusa lillipeendra ees, korjas hoolega ilusaid kaunikesi ja köitis nad kena kimpu; väiksem istus tema kõrwal maa peal, hoidis üht väikest kirju kutsikakest rüpes, silitas teda, waatas wahel suurema poisi töö peale, ehk tõmmas kallist lillilõhna ninasse. Päikene paistis heledaste, tuuleõhk oli soe ja selge, ning suure rõõmuga nägin ma mesilasi ühest õiest teise lendawat ja kuulsin weel kaua lindusid puu ladwas laulwat.

C. R. Jakobson.

11. Ööpik.

1. Ööpik, ööpik, lõbusam lind!
 Wõsade wilus,
 Õilmete ilus
 Rõõmu, rõõmu hüüab su rind.

2. Ööpik, ööpik, lõbusam lind!
 Ilu su meeles,
 Ilu su keeles:
 Ööpik, ööpik, rõõmusta mind!

3. Ööpik, ööpik, lõbusam lind!
 Kui ma sind kuulen,
 Lusti ma luulen:
 Kõrgest', kõrgest' kiidan ma sind!

Piirikiwi.

12. Tuul ja päike.

Tuul ja päike waidlesiwad ükskord teineteisega, et kumb neist kangem oleks. Tuul ütles: „Mina ajan suuri laewu maailma mere peal edasi ja kisun tugewadgi puud maast üles.“

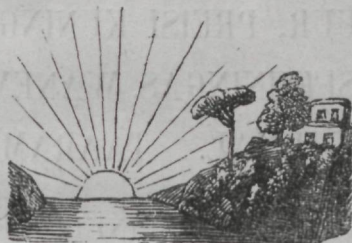
„Ja mina“, kostis päike, „muudan jõgede ja järwede kale jääkatte wedelaks weeks ja panen kõik taimed haljendama, õitsema ja wilja kandma.“

„Eks katsume kord jõuudu! Sealt tuleb praegu üks teekäija; katsume, kumb meist jõuab ta mantli seljast maha kiskuda!“ Nõnda ütles tuul ja hakas kangeste pubkuma ja huluma, nii et waesele teekäijale hirm peale tuli.

Suured puud paenusiwad maani oma latwadega ja mõned murdusiwad ehk tuliwad juurtega maast üles. Teekäija tõmmas mantli keha ümber kindlamine kokku ning astus kindlal sammul edasi. Kui tuul nägi, et tema märamine asjata oli, jäi ta wagaks.

Nüüd tuli järg päikese kätte. Ta saatis omad heledad kiired maa peale; taewas ja maa läks lahkeks, õhk oli soe. Teekäija meel oli rõõmus, et päike nii soojaste paistis; ta heitis oma mantli warsi seljast maha. Nüüd oli tuul wõidetud. Päike aga rõõmustas omast wõidust ja ütles: „Äkiline meel ja wali wiis ei mõju üialgi nõnda, kui heldus ja lahkus.“

J. Kurrik.

13. Õhtu päike.

1. Kuldne õhtu päike,
Ilus oled sa,
Kui sa wiimse läike
Saadad üle maa.

2. Äratad mu meeles
Palwe palawa:
Kuldses koidu keeles
Ilma tereta!

Piirikiwi.

14. ALEXANDER SUUR, MAKEDONIA KUNINGAS. XERXES I., PERSIA KUNINGAS. BARCLAY DE TOLLY, WENE KINDRAL. CARL ERNST von BAER, KUULUS LOODUSE UURIJA, EESTI MAALT PÄRIT. PETER I., KATHARINA II. OLIWAD KUULSAD WENE RIIGI WALITSEJAD. NAPOLEON I. OLI PRANTSUSMAA KEISER. FRIEDRICH SUUR, PREISI KUNINGAS. GUSTAV ADOLF, ROOTSI KUNINGAS. WANEMUINE, WANA EESTI LAULU-JUMAL. TAARAMÄGI TARTUS.

MIS JUKU EP OLE ÖPPINUD, SEDA JUHAN EI MÕISTA. MIS JUKU ON ÖPPINUD, SEDA JUHAN EI UNUSTA.

KAKS WARANDUST ON MEIL SIIN ILMAS, MILLE WÄÄRTUST MEIE ENNE EI TUNNE, KUI NAD KÄEST ÄRA ON LÄINUD. NEED ON: **TERWIS** JA **AUUS NIMI**.

Kolmas samm.

Gooti trükikirja tähestik.

1. Väikesed tähed.

1. a b d e g h i j k l m n
a b d e g h i j k l m n
2. o p r s t u w. ä õ ö ü
o p r s t u w. ä õ ö ü
3. z c y x qu v f — sch sh.
z c y x qu v f — sch sh.

2. Suured tähed.

1. A B D E G H I J K L
A B D E G H I J K L
2. M N O P R S T U W.
M N O P R S T U W.
3. Ä Ö Ö Ü. Z C Y X Qu
Ä Ö Ö Ü. Z C Y X Qu
- V F — Sch Sh.
V F — Sch Sh.

1. Sääsk ja härg.

Sääsk lendas härja sarwe peale. Natufese aja pärast ütles ta härjale: „Kui sinul wahest raske peaks olema mind kanda, siis nimeta seda mulle aga julgeste, ära häbene ühtegi!“ „Loomafene,“ kostis härg naeratades, „kas sind ka ilmas olemas on?“

J. Kurrit.

2. Lapsuke ja õieke.

1. Kust ja teadsid õieke,
Et meil' tulnud kewade?
Kes sul ütles mustas mullas?
Et nüüd päike hiigab kullas?

2. „Päike ise teadust tõi,
„Mulle kuldse kuuve löi,
„Ütles: „Tõuse! lehi ja,
„Kiit ja nurm on ehita!““

Wirtfwi.

3. Taewa tähed.

1. Rahus käiwad tähekesed
 Taewa wõlwil ülewal;
 Ei sa kuule riidu, kära
 Kende ilu hiilgulsel.

2. Waikselt jookseb selge hallik
 Oma teed seal edasi.
 Kurni jõuab mere sisse,
 Hingab meres waguksi.

3. Kuldsed tähed kõrges taewas,
 Selge hallik mulla peal
 Meile hüüdwad: Inimesed,
 Käige teed kõik rahus teal!

4. Käigem teed, oh wennad, õed,
 Ngapäew siis rahus teal;
 Ühe taewa Isa lapsed
 Olleme siin mulla peal.

4. Kaks teadjat.

Poiss leidis punga täie raha. Ilma kava mõtlemata wiis ta leitud raha kohtumajasse, et kautaja oma jälle kätte saaks. „Kuidas sa oled nõnda rumal!“ ütles temale tuttav teise pere poiss. „Eks sa wõinud raha omale pidada? Kes seda teadis, et sina seda oled leidnud?“ „Ära aja niisugust juttu!“ wastas leidja. „Neid on kaks, kes seda teadsiwad: minu Jumal, keda ma kardan, ja minu südametunnistus, kes minu tegude üle kohut mõistab.“

S. Kurrit.

5. Karjane.

1. Ma olen wäike karjane,
Mul loodud laulja keel,
Sest laulan nii kui lõoke
Ja rõõmus minu meel.

2. Ma taewa waatan ülesse,
Mul tuleb meele see,
Et seal mul helde karjane,
Ma tema talleke.

3. Sind, kallid taewa karjane,
Ma tänan südamest,
Et hoiad, kaitset heldeste
Mind, oma tallekest.

M. Rörber.

6. Waletada ma ei wõi.

1. Poisile oli wäike kirwes mängida antud. See tegi temale palju rõõmu. Ta lõi kirwega ühele ja teisele poole, kuhu aga sai, mõnikord ka jenna, kuhu ei kõlbanud. Kui wäike mees oma kirwega ka aeda tuli, mõtles ta: „Nüüd tahan näidata, et ma tubli puuraijuja olen!“ ja raius oma isa kõige ilusama jarapuu maha. Tõisel päewal tuli isa aeda, ja kui ta ilusat puukest maas närtsinud nägi olewat, oli tema meel haige; ta läks wihaseks ja ütles: „Kes seesugust tööd on teinud, see saab kangeste nuhelda.“

2. Aga kes seda teinud, ei teadnud ükski muu, kui see, kes praegu aia taga seisis ja kuulas, kuidas isa wihane oli. Poisid läks näust punaseks. „Asi on halb!“ mõtles ta; „aga kui ma ära ei awalda, siis see oleks waletamine — ja waletada ma ei wõi!“ — Poisid läks ruttu aeda isa juurde ja ütles: „Isa, mina raiusin puukese maha; see oli rumal töö minust!“ — Isa waatas poisile otse ja tegi tõlise näu, — aga wihane ei olnud ta enam.

See wäike poisid elas Ameerika maal; temast sai pärast tubli mees ja pealegi wahwas kindral ja ei ole omas elus iialgi waletanud. Tema nimi oli Georg Waschington.

Verbig'i järele P. D.

7. Kodu kasf.

1. Minu isa aias kaswas,
Kõrge, kõhär kasepuu;

Tema laia ladwa warjul
 ∴ Sonis õnnist und mu suu. ∴

2. Tema walge tüwe ümber
 Mängsin ella wennaga,
 Suwe ilu Poojal' laulsin,
 ∴ Wastu helkis wõsamaa. ∴

3. Tuli isa põllult koju,
 Kaunist kaseft mööda käis;
 Meid siis nähes tema nägu
 ∴ Oli armu rõõmu täis. ∴

4. Kõik nüüd läin'd! need ajad aga
 Pää mul meelest iialgi.
 Kuldsed pääwad, kallid ajad
 ∴ Oh kuis tõttasite nii! ∴

M. Weste.

S. Wanad sõnad.

1. Aeg annab head nõuu. 2. Aeg on õnne asutaja.
 3. Kui sa oma elu armastad, siis pea aega kalliks.
 4. Üksigi tark ei ole taewast tulnud. 5. Inimene on loodud
 tööd tegema, lind laulma. 6. Halli pead auusta, kulupead
 kummarda!

7. Pisikesest tööst saab enam kui suurest seisust.
 8. Kaewa mulda, siis saad kulda. 9. Kes kibedat kan-
 natab, see magusat maitseb. 10. Kui tööd, nii palka.
 11. Und on magajal, tööd on tegijal. 12. Ülekohus ei
 seisa kotis.

13. Ära mine wägewaga waidlema, ega suurega kohut
 käima! 14. Kel tarkus peas, sel ohjad käes. 15. Ini-
 mene peab enam mõtlema kui rääkima. 16. Tee head,
 siis leiad head! 17. Parema waene auuga kui rikas häbiga.
 18. Wõlg on wõõra oma.

9. Kes kuulda ei taha, peab tundma.

Rats poissti, Juhan ja Jaak, läksivad aeda, kus linnupuud olivad. Mednik hüüdis neid ja ütles: „Ärge minge linnupuude ligi. Mesilased nõelavad!“ Juhan kuulis sõna. Aga Jaak ütles: „Mind ei ole mesilane veel eladesgi nõelanud!“ Ta astus ligemale. Aga waewalt oli ta mõne sammude edasi mesipuude poole astunud, siis nõelas teda mesilane. Küll see walutas kangeste! Mednik tuli kisa peale juurde ja ütles: „Waata, Jaak, kes ei taha kuulda, peab tundma!“

Verbig'i järelle P. D.

10. Wihm.

1. Lahke wihmakene tule,
Kastma meie põllukest!

Kaua ja meil käinud pole,
∴ Tule taewast hiljufest! ∴

2. Drasrohi närtfind orus,
Kannikesed kustumas,
Puude ladwad seiswad norus,
∴ Põllul pöud ju istumas! ∴

3. Surma kartus wainul, jõel,
Warjufest ei taewalla,
Päike põletama õel,
∴ Jões kalad kuivalla. ∴

4. Lõppend pea põllult wili,
Enne kui weel õilmitsjeb,
Hufas külwja, nagu küli,
∴ Lõiku? lootus alaneb. ∴

5. Wihmakene, tule, tule,
Dotame find palwella,
Mägedest ja orust üle,
∴ Tule pikse pilwega! ∴

E. R. Jakobson.

11. Tatar.

Kui ja peale pikke põllust mööda lähed, kus tatar kasvab, siis ja näed sagedaste, et ta üsna mustaks on läinud ja nagu ära kõrvenud, kui oleks tuli temast üle käinud. Talupoeg ütleb siis: „Seda on wälk teinud!“ Aga millepärast on ta seda teinud? — Ma tahan jutustada, mis ma selle kohta warblaste käest olen kuulnud, ja warblased on seda jälle ühe wana pajupuu käest kuulnud, kes tatra põllu ääres kasvab. See on tõeste auuwäärt, suur pajupuu, sest ta on väga wana, koor on koguni korpline ja tüwi keskkohtalt lõhki ja lõhkest kasvawad orashein ja põldmarjade warred wälja. Puu kumardab oma okjadega maani ja see on näha, nagu oleks temal pikad rohiliised juuksed.

Kurmede peal ümberringi kasvab wili, nii rukis, oder kui kaer, tore kaer, kes, kui ta walmis on, näib, nagu oleks tal okja peal hulk weikefi kollaseid kanarilinnukefi. Wili seisib ja oli täis õnnistust, täis raskeid teri, ja mida rassem ta oli, seda madalamasse paendus tema pea wagadusse ja alan-
dukses.

Aga seal oli ka tatraturm, ja see nurm seisib otse wana pajupuud wastu. Tatar ei kumardanud sugugi, nagu muu wili, waid seisib püsti ja uhkeste.

„Mina olen nõndasama rikas, kui wiljapea,“ ütles tatar; „pealegi olen ma palju kenam; minu lilled on ilusad kui õunapuu õilmed; lust on mind ja minu õilmeid waadata! Kas ja tunned midagi, mis meist toredam on, ja wana pajupuu?“

Pajupuu nitutas peaga, nagu tahaks ta öelda: „Külap ma tunnen!“ Aga tatar, kõrkust täis, kohrutas ennast ja ütles: „Kumal puu, tema on ju nii wana, et orashein ihust wälja kasvab!“

Pea pärast seda tuli kange pikne üles; kõik nurme lilled tõmbasiwad omad lehed kokku ja lasksiwad omad väikesed kenad

peakesed alla rippuda, kui torm neist üle käis; aga tatar omas kõrkuses waatas ikka weel uhkelt ülespoole.

„Paenuta oma pead nõnda kui meie!“ ütlesiwad lilled.

„Seda ei ole mul tarwis!“ wastas tatar.

„Paenuta oma pead nõnda kui meie!“ hüüdis wili.

„Nüüd tuleb tormi ingel lennates! Tal on tiivad, mis pilwedest maani ulatawad, ja ta lööb sind keskest katti, enne kui sa aega saad, tema käest armu paluda!“

„Aga ma ei taha mitte paenduda!“ ütles tatar.

„Tõmba ommetegi omad õilmed kokku ja lasje omad lehed alla!“ ütles wana pajupuu. „Ara waata ülesse wälgu poole, kui pilw lõhkeb; inimesedgi ei tohi seda, sest wälgu korral võib Sumala taewasse waadata, ja see walgu võib inimestgi pimedaks teha. Mis peaks kül meist taimedest saama, kui meie seda julgeme teha, kes meie ommetegi palju alatunud oleme!“

„Palju alatunud?“ ütles tatar. „Nüüd ma õieti tahan Sumala taewasse waadata!“ Ja tema tegi seda ka omas kõrkuses ja uhkuses. Näha oli, nagu oleks kõik maailm lausa tule sees, nii kangeste heitis wälku.

Kui wihm wiimaks üle oli läinud ja pikne möödas, seisiwad lilled ja wili waitse, puhta õhu sees; wihm oli neid kofutanud ja uueste elustanud ja nad heljusiwad nagu ennegi fenna tenna; aga tatra oli wälk süsimustaks kõrwetanud: ta ei olnud nüüd muud, kui eluta ja tuluta taim põllu peal.

Wana pajupuu raputas nagu ennegi oma õrje tuule käes, ja wärskete, rohiliste lehtede pealt langesiwad suured weetilgad maha otsegi pifarad.

Aga warblased küsisiwad: „Miks sa nutad? Siin on nii lahke ja ilus! Waata aga, kuidas päike paistab ja kuidas pilwed ruttawad! Hinga ommetegi rõõmsaste lillede ja puhmade magusat lõhna fisse! Mispäraft sa nutad, wana pajupuu?“

Ja pajupuu jutustas, kuidas tatar kõrk ja ennaft täis olnud ja kuidas ta nuhelda saanud. Mina, selle loo jutustaja, kuulsin seda warblaste käest. Memad seda mulle jutustasivadgi, kui ma nende käest üht ennemuistset juttu palusin.

Anderssen'i äärele P. D.

12. Kanakene ja kukekene.

Kanakene oli kannatama õppinud, aga kukekene mitte. Kord läksiwad nad aeda, kus palju pooltooreid sõstraid oli. Kanakene ütles: „Las', ootame nii kaua, kui marjad walmiwad, siis tuleme jälle aeda ja sööme neid.“ Kukekene ei kuulnud keeldu, waid sõi nii kaua, kui kõht walutama hakas. Ta jooksis suure waluga koju ja kanakene pidi harakalille teed keetma ja plaastrit peale panema, muidu oleks kukekene ära surnud.

Teine kord oliwad nad jälle nurme peal käinud ja seal nii kuumaks läinud, et higist märjad oliwad. Nad tuliwad nüüd selge, wärske hallika juure ja nägiwad, et sealt hea juua oli. Kukekene tahtis jällegi muid kui juua, aga kanakene ütles: „Kannata natuke, kunni sa ära jahtud!“ Kukekene ei kuulnud sõna ja jõi nii palju, kui

süda kutsus. Aga enne weel kui nad koju jõudsiwad, jäi kukekene haigeks ja nurme peale pikali maha. Kanakene jooksis koju ja kutsus arsti juure vaatama. Arst tegi kül kukekese terweks, aga ta pidi enne palju rohtu pruukima ja kanget walu tundma ja mõneks ajaks nurme peale jääma. Kanakene mõtles: Nüüd wast on ka juba kukekene kannatama õppinud. Aga kui talw tuli ja wesi külmama hakas, siis tahtis kukekene ommetegi jälle jää peale minna, enne kui täieste kinni oli külmanud.

Kanakene ütles: „Kulla kukekene, ole nõnda hea, oota ommeti üks päew, siis läheme mõlemad ühes jää peale.“ Aga kukekene ei kuulnud jällegi keeldu. Tema läks õhukese jää peale, kukkus sisse ja uppus ära. Kui ta wiimaks wälja oli tõmmatud, leinas kanakene ja ütles: „Oh, kui minu kukekene ka natukegi oleks kannatama õppinud, siis ei oleks ta mitte surnud ja mul oleks nüüd seltsiline.“

Pea piiri söögi, joogiga,
Siis jääd terweks, elad wanaks ka!

Verbigi järelle P. D.

13. Kuidas Kalewipoeg oma jõudu kaswatas.

Kalewide kallim poega
Linda leina lepitaja,
Kaswis karjapoisiliseks,
Kosus künnimeheliseks,
Tõusis tamme tugewuseks,
Tõutas ette tähendusi
Igas tüfiks ilmutada;
Püüdis jõudu iga pääwa,
Keha kangust kosutada.

Mängis furni murudela,
Wiskas ratast wainuela;
Pani furnid alla õue
Kahte paika hunikusja,
Paiskas toikil pealt õue
Kurnisida kõikumaie,

Saatis kurnid sõudemaie,
 Üle wainu weeremaie,
 Läbi kopli lendamaie!
 Kurnid lendasid kaugele,
 Puistasiwad pilla-palla
 Mõõda metši, mägesida,
 Mõõda laia lagedaida —
 Mõned langsid laenetesse.

Kurnisida mõnes kohas
 Tänapäawal nähtawala:
 Ühetaja ümmargused,
 Pikerkused kaljupakud —
 Neitsi kiwi nime alla:
 Needad Kalewide kurnid.

Kalewida noorem poega
 Las kis lingu filmuksesta
 Kiwiisida lendamaie;
 Loopis merepinnal lutsju,
 Korjas kaldalt lutsukiwa,
 Paemurrust parajaida:
 Mis ehk jalga laiujela,
 Kolme jalga pikkujela,
 Paar tolli paksujela.
 Lutsukiwid lendasiwad
 Laente pinnal lustiliste.
 Rohkem wersta kaugusele.
 Senni kui kiwi sõudemas,
 Kaswatas Kalewi poega
 Tamme kõrge kalda peale.

Kalewide noorem poega
 Mängis eide õue alla,
 Kikkus noori kuuskeseida,
 Sirgel kaswul kaskeseida,
 Juurikuga tiikis maasta:
 Neist tegi Saksa saanikese,
 Kenu kasji märjikesi.

Nasta sammud astusivad
 Kutust' aearadadela,
 Kiirel teedel kaugemale.
 Nastad jõudsid eide armul
 Poisikese paadikese
 Nooremehে mere peale.
 Kalewide noorem kaswu
 Kaswis mehe kõrguseks,
 Wenis wende wääraliseks,
 Sirgus isa juurukseks.

Nõnda kaswis eide õues
 Lese Linda leinapõlmes
 Kullerkupu õilme ilul,
 Taara tamme tugewusel
 Wiimne Kalewide wõsu,
 Kaswis kaljuks kindlusel,
 Tõusis wendadest targemaks:
 Tõutas ettetähendusi,
 Kadund isa kuulutusi
 Igas tükis ilmutada.

Kalewipoeg II., 684—754.

14. Põhjatuul.

Põhjatuul läks furd jalutama; aga et ta üleannetu oli, tegi ta kõikfugu kurja. Kui ta aeda tuli, seal wõtis tema roosi juustest kinni; ka teisi taimi raputas ta tubliste. Nurme peal möllas ta weel hullemine. Seal kihutas ta wiljapead mulla sisse, kiskus lehed okjade küljest maha, pööris pealegi ühe wana puu ümber, nõnda et juured taewa poole seisivad.

Inimesed läksiwad tuulekuninga juurde, kes omas õhulos-
 sis tuuli kinni peab ja lahti lasseb. Nad kaebasiwad tuule-
 kuningale, misjuguft kahju põhjatuul neile aias ja nurme peal
 oli teinud.

Kuningas kutsus põhjatuule ette ja küsis tema käest, kas
 see ka tõsi peaks olema, mis rahwas tema peale kaebab.
 Põhjatuul ei saanud jalata; sest mahamurtud aeda ja rifu-
 tud põldu wõis weel igamees näha.

Siis küsis kuningas: „Mispärast oled ja seda teinud?“ Põhjatuul vastas: „Ega mina seal juures ju midagi paha ei mõelnud. Ma tahtsin rooside ja teiste lilledega ainult mängida. Mulle ei tulnud meeldegi, et sellest neile ka wiga wõiks saada.“

Aga kuningas ütles: „Kui sa mängimise peal nõnda meeletu ja harimata oled, ega ma sind siis enam wälja ei tohi lasta. Ma pean sind kõik suwi kinni hoidma. Talwel, kui enam lille ja lehti ja wilja ei ole, siis wõid minna wälja mängima. Ma näen, sa tõlbad ainult jää ja lume peale, aga lillede ja põldude juurde mitte maitugi.“

Seft ajast saadik tuleb põhjatuul ainult talwel.

Curtmann'i järelse P. D.

15. Linnufene wangis.

L a p s e d.

Käes ja oled, linnufene! Wõrgust ja enam wälja ei pease; meie sinust ilmas ei lahku.

L i n n u f e n e.

O, mispärast olen ma teie kätte langenud, kallid lapsed? Laske mind ära, peastite wõrk lahti!

L a p s e d.

Ei, linnufene, ära meie sind ei laske! Jää meie juure! Meie sulle anname magusaid asju, tee-wett juua ja sõhkarit¹⁾ süüa.

L i n n u f e n e.

O, magusaid asju ma ei söö, tee-wett ma ei joo! Butusaid ma tahan püüda ja põllu pealt terakesi noppida.

L a p s e d.

Seal ja külmad kuhugi oksa peale ära; aga waata, meie juures on lugu hoopis teine! Kuldses puuris laseme sind elada!

L i n n u f e n e.

O, ärge kartke! Talweks ma lendan ära soojale maale. Wabaduseta oleks mulle ka paaradiisgi wangihooneks.

1) „sõhkar“ (сыхарь) on tüüfite ahjus kuimatatud leiba.

L a p j e d.

Linnukene, kui väga armatselt sine sind! Meie ei luba, et ja turs oled; meie tahaksine sind ikka silitada!

L i n n u k e n e.

Ma usun teid, lapsukesed; aga teie silitamised on meile (lindudele) kahjulikud; teie silitamine wajutaks mu filmakesed igarveste kinni.

L a p j e d.

Tõsi, tõsi, linnukene! Wangi-elu ja ei jõna ära kannatada . . . Jää siis Jumalaga — lenda ja ela wabaduses!

Beneteele järele P. O.

16. Mõistatused.

1. Mis on seest siiru-wiiruline, pealt kulla-karwaline?
2. Mis see on, mis mullas ei mädane, wees ei upu ja tules ei põle?
3. Kus on kiwine nurm, rauane ader, kasepuust seeme?
4. Kes keerleb ja weerleb, ja kui otsa saab, siis muneb?
5. Mis on lapsele mängiks, wanale abiks?
6. Kes on keeletu ja meeletu aga ilmamaa rakendaja?
7. Mis on kõrgem kui kirik, madalam kui regi, mustem kui süsi, walgem kui lumi?
8. Kus see oli, kui kukk laulis ja kõik maailm kuulis?
9. Mis on siidilõngast seutud, kullalõngast koutud, istub ilma harja peal?
10. Mis näeme meie igapäew, kuningas harwa, Jumal ei elades?

17. Kala truudus.

Mees istus jõe ääres ja tahtis kala püüda; aga terve päew otsa ei saanud ta ühtegi ja õng jäi tühjaks. Wiimaks liikus nõör ja ennäe, kalakene oli õnge otsa kinni jäänud. Kullakarwa kalakene rippus õnge otsas ja palus kalameest, et see teda elusse jätaks. „Appi, appi!“ — hüüdis ta waljuste. „Armas mees, lase mind lahti! Lase mind tagasi laenete rüppe, kunni ma suureks kaswan!“

„Kalakene, see ei lähe korda; siin ei aita palumine. Ma ei julge sind lahti lasta.“

„Mõttele ommeti, kui pisike ma olen, sa ei saa minust kolme suutäit. Halasta minu peale, sest kuiwal maal ootab mind surm ja walu; lase mind tagasi laenete wilusse; ega sina sellepärast puudust ei tunne.“

„Sest et sa nii väga kena oled ja pealegi noor, siis annan ma sulle aega kaswada. Mine, wäike loomakene, aga aasta pärast tule jälle ette! Siis ma wõtan ja keedan sind.“

Kalakene kargas rõõmuga laenettesse ja pidas wete wilus lustilikult mängi. — Aasta pärast oli kala jälle seal, kus ta mehega kaupa tegi. Kui ta meest nägi, hüüdis ta: „Siin ma olen, armas mees. Wõta nüüd ja keeda mind!“ Pisut aega mõtles mees järele, siis ütles: „Sest et sa nii ustawalt oled sõna pidanud, lasen ma sind üsna priiks ja ei taha sind elades enam püüda.“

Salka teele järele P. D.

18. Kalewipoeg isa haua peal.

Kalewide kallim poega
Astub isa haua peale,
Istub kalmu künka peale,
Kurba jüdanut tergitama.

Isa hauasta küsima:

„Kes see liigub peale liiwa,

„Kes see astub peale haua?

„Sõmer kukub filma peale,

„Kruusi langeb kulmudelle.“

Poega mõistab, kostab wasta:

„Noorem poega, poisikene,

„See'p see liigub peale liiwa,

„See'p see astub peale haua,

„Istub mure muljutusel

„Kadund isa kalmu künkal.

„Tõuse üles, taadikene!

„Arka üles, isakene!

„Tule teeda näitamaie,

„Kadafida rajamaie!“

Ija kostab mätta alta,
 Taati kalmusta kõneleb,
 Mulla alta tõstab heale:
 „Ei wõi tõusta, poega noori,
 „Ei wõi tõusta, ei ärata!
 „Kalju rõhub peale rinna,
 „Kivi raske peale keha.
 „Kulmu katwad fullerkupud,
 „Silma katwad siinililled,
 „Punalilled palgesida.
 „Tuuled juhtigu sul teeda,
 „Õhud õrnad õpetagu,
 „Taewa tähed andku tarkust!“

Kalewipoeg III., 748—778.

19. Kus on see maa?

1. ∴: Kus on see maa, ∴:
See taewa isamaa?
2. ∴: See 'pole siin, ∴:
See on seal ülewel,
3. ∴: Kus wagad kõik, ∴:
Seal Isa pale ees
4. ∴: Tad teeniwad, ∴:
Ja kiitust laulawad.

Rahwa suust

20. Moosese lapsesõli.

Ja see sündis, et Egiptuse kuningas Warao kõige oma rahwale käsu andis ja ütles: Kõik Israeli sugu poeglapsed, mis sünniwad, peate teie jõlke wiskama ja kõik tütarlapsed elusse jätma.

Sel kurwal ajal läks üks Israeli mees ja wõttis omale naese ja Jumal kinkis neile pojukesje. Kui ema nägi, et laps ilus oli, peitis ta teda eest ära kolm kuud. Aga kui ta oma

last mitte enam ei wõinud waenlaste eest ära peita, siis tegi ta temale ühe laekakese pilliroost, tõrwas seda mäewaiguga ja pigiga ära, pani lapse jenna sisse ja wiis laeka kõrkjate sisse jõe äärde. Uga lapse õde jäi kaugele seisma, et näha saaks, mis lapsega pidi sündima.

Warao tütar läks alla jõe äärde ennaft pesema ja tema neitsid kõndisivad jõe ääres. Kui kuninga tütar laegast kõrkjate sees nägi, läkitas ta oma ümmardaja ja lastis laeka ära tuua. Kui ta laeka lahsti tegi, nägi ta üht poeglast seal sees nutvat; ta waatas haleda südamega lapsukesse peale ja ütles: See on üks Ebrea poeglastest.

Lapse õde tuli nüüd ka jenna poole ja ütles Warao tütre wastu: Kas ma pean minema ja sulle ühe imetaja naese kutsuma, et ta sulle see lapse imetab? Warao tütar ütles temale: Mine! Ja neitsi läks ja kutsus selle lapse ema. Ja Warao tütar ütles temale: Võta see laps ja imeta teda mulle, ma tahan sulle palka anda; ja naene wõttis lapse ja imetas seda.

Kui laps kangemaks sai, siis wiis ema tema Warao tütrele ja Warao tütar wõttis tema omale pojaks ja pani temale nimeks Mooses, see on meie keeli: weest wäljatõmmatud — seft ta ütles: Ma olen tema weest wälja tõmbanud.

Ja Mooses kaswis üles Warao tütre kojast ja teda õpetati kõige Egiptuse-maa rahwa tarkuses.

Meie Jumal on ärapestja ja Jehoowa
Isand jaadab surmast wälja.

21. 12. aastane Jeesus templis.

Jeesuse wanemad käisivad iga aasta Jerusalemmas Paasapühiks. Ja kui Jeesus 12. aastaseks sai, läksivad nemmad üles Jerusalemma püha komba pärast ja wõtsivad lapse Jeesuse enestega ühes. Kui päewad täis said ja wanemad jälle koju poole läksivad, jäi poeglaps Jeesus Jerusalemma. Joosep ja tema ema Maria ei teadnud seda mitte. Nemad mõtleisivad last teekäijate seltsis olemat ja tulivad ühe päewa teed ja otsisivad teda sugulaste ja tutivate juurest. Ja kui nemad

teda ei leidnud läksiwad nemad tagasi Jerusalemma ja otsi-
wad teda.

Ja see sündis kolme päewa pärast, et nemad tema pühast
kojast leidsiwad, kes õpetajate seast, neid kuulmast ja neilt
küsimast. Aga kõik, kes teda kuulsiwad, paniwad imeks tema
mõistust ja kostmist.

Kui wanemad teda templis õpetajate keskel nägiwad,
ehmataiwad nemad wäga ära ja tema ema ütles tema wastu:
Poeg, miks ja oled meile nõnda teinud? waata, sinu isa ja
mina oleme sind õieti jüdamewaluga otsinud.

Ja Jeesus ütles nende wastu: Mis see on, et teie mind
olete otsinud? eks teie tea, et mina ses pean olema, mis minu
Isa päralt on? Ja nemad ei mõistnud seda sõna, mis ta neile
rääkis. Laps Jeesus läks oma wanematega alla ja tuli Naat-
saretti ja kuulis nende sõna. Ja Jeesus kaswis tarkuses ja
pikkuses ja armus Jumala ja inimeste juures.

Lapsed, kuulge oma wanemate sõna
Isjanda sees: sest see on õige!

22. Jeesus laste sõber.

Rõrd töiwad emad lapsuteki Jeesuse juurde, et tema käed
 nende peale pidi panema ja palwet tegema; aga jüngrid sõit-
lesiwad neid, kes lapsti Jeesuse juurde töiwad. Kui Jeesus

šeda nägi, sai tema meel väga haigeks ja ta ütles neile: Kätke need lapsukesed ja ärge keelge neid mitte minu juurde tulemast, sest niisuguste päralt on taewa riik. Tõest, mina ütlen teile: Kes iial Jumala riiki vastu ei võta kui lapsuke, see ei saa mitte senna sisse. Ja tema võttis neid sülesse, pani käed nende peale ja õnnistas neid.

Oh mind võta targaks teha, Armas Õnnistegija!
Et ma võin so walgust näha, Ole ise saatija:
Aja ära pimedust, Anna jälle wadadust,
Et ma võin so juurde tulla, Tark ja mõistlik ikka olla.

23. Piiblisalmid.

1. Laske lapsukesed minu juurde tulla ja ärge keelge neid mitte, sest niisuguste päralt on Jumala riik.
2. Waata, Isfanda kartus, see on tarkus, ja kurjast ära lahkuma, see on mõistus.
3. Jehoowa! Jehoowa! üks halastaja ja armuline Jumal, pikameelega ja rikas heldusest ja tõest.
4. Siguš tõstab rahwa kõrgeks; aga patt on rahwale tagedaks asjaks.
5. Tark poeg rõõmustab isa; aga halp inimene ei pane oma ema miksigi.
6. Kes ei hooli õpetusest, põlgab oma hinge ära; aga kes noomimist võtab kuulda, see saab targa südamega kätte.
7. Selle mälestus, kes õige on, jääb õnnistamiseks, aga õalate nimi mädaneb ära.
8. Kes oma maad harib, see saab leiba küll; aga kes tühje asju taga ajab, sel ep ole meelt peas.
9. Kes tarkadega ümber käib, see saab targaks, aga kes halpide seltsi heidab, sellele tuleb paha lugu.

10. Kes kehwa peale armu heidab, see laenab Jehoo-
wale, ja see tasub tema kätte, mis ta head teinud.
11. Muus nimi on kallim kui rikkus, ja arm on parem
kui hõbe ja kuld.
12. Sused need, kes puhtad südamest; sest nemad
peavad Jumalat nägema.

24. Palved.

I. Hommiku palve.

Sinu nimel ärkan üles
Sulle laulan kiitust ka:
Kanna mind sel päeval süles,
Dunista mind armuga.
Sina minu Jeesuse,
Mina Sinu lapsute!

M. Körber.

II. Söögi palve.

a) Enne söömist.

Kõikide filmad lootvad Sinu peale, Jssand, ja Sina annad
neile nende rooga omal ajal. Sa teed lahti oma helde käe, ja täidad
kõik, mis elab, heameelega. Amen.

b) Pärast söömist.

Tänage Jssandat, sest tema on hea, ja tema heldus kestab
igaweseks ajaks. Amen.

III. Öhtu palwe.

Wõta mind So tiiva alla,
 Helde, kallis Jeesuse;
 Minu peale armust wala
 Oma Waimu rohkeste!
 Ole Sina minuga,
 Kui ma lähän hingama!

M. Rörber.

IV. Jeesuse palwe.

Meie Jsa, kes Sa oled taewas! Pühitsetud
 saagu Sinu nimi. Sinu riik tulgu. Sinu taht-
 mine sündku, kui taewas, nõnda ka maa peal.
 Meie igapäewast leiba anna meile tänapäew.
 Ja anna meile andeks meie wõlad, kui meie
 andeks anname oma wõlglastele. Ning ära saada
 meid mitte kiusatuse sisse, waid peasta meid ära
 furjast. Sest Sinu päralt on riik ja wägi ja
 au igaweste. Amen.

